

Sözlü Kültür Birikiminin Modernizasyonunda Sanatçının İşlevi

Medine SİVRİ*

Bu dönüşümün gerçekleşmemesinin nedeni Türkiye’de eleştiri kurumunun yeterince gelişmemesi ve hayata geçirilememesidir zira eleştiri kurumu yerleşse ve yeterince işletilebilseydi bu yapılması gereken işlemin zaten bir gereklilik olduğu sık sık eleştirmenlerce vurgulanacak ve bunun için altyapı çalışmalarına başlanabilecekti.

Geçmişimizin sözlü ve yazılı kültür kaynakları ninni, sayıs-maca, bilmece, tekerleme, masal, efsane, destan ve mitleri içeren sözlü ürünlerin hem ana dili Türkçeyi işlevsel olarak öğrenme ve kullanma imkânı bakımından hem de çocuk gerçekliğine uygun, çağdaş, okul öncesi, çocuk ve ilk gençlik edebiyatına dönüşmesi açısından öncelikle alan uzmanlarınca her birinin ölçütlerinin belir-

lenmesi ve sınırlarının çizilmesi gerekir.

Daha sonra her yaş grubundan çocuklara yine uzmanlarca hazırlanan bir anket uygulanmalı ve çocukların bunlara ne derece ilgisi olduğu tespit edilmeli, genel bir fotoğraf çıkarılıp ihtiyaç analizi yapıldıktan sonra uygulamalı çalışmalara geçilmelidir. Zira günümüz çocuklarının algıları çok değişmiştir. Eskiden analitik bir eğitim sistemi kısmen uygulanırken şimdiki eğitim sistemi çocukların okumalarına ve düşünmelerine pek olanak tanımayan bir yapıdadır. Test çözmeye alışık bu nesil için İnternet en iyi zaman geçirme aracına dönüşmüştür.

Millî Eğitim Bakanlığı okul müfredatları, ders kitapları bu çalışmalara yönelik yeniden yapılandırılmalıdır. Masal şatoları yapılarak, uygun mekânlarda bizzat bu sözlü kültür ürünleri kahramanlarca canlandırılarak çocukların dikkatleri çekilmeli ve bu sistem eğitimin uygulamalı bir parçası hâline getirilmelidir.

Bu noktada hem yazar, çizer ve sanatçılara hem de yayınevleri ve akademik dünyaya çok iş düşmektedir. Bu ürünlere çağdaş bir nitelik kazandırılması ve çocuk gerçekliğine uygun hâle getirilebilmesi için söz konusu üç önemli ayak arasında karşılıklı bir dayanışma ve interaktif bir grup çalışması gerçekleştirilmelidir. Bunun için Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurumu ve TÜBİTAK’ın sosyal bilimler alanında çalışmaları destekleyen TÜBA iş birliğine giderek ortak projelere imza

* Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü Başkanı.

atmalı ve ilgilileri teşvik etmelidir. Öncelikle yazar, çizer ve sanatçıların bu sözlü kültür ürünlerini modernize ederken ve çocuk gerçekliğini göz önünde bulundurarak yeniden yazarken nelere dikkat etmeleri gerektiği noktasında alanında uzman, interdisipliner akademik çevrelerce (eğitim bilimci, Türkolog, sosyolog, pedagog, filolog, teolog, komparatist, editör...) hazırlanan hizmet içi eğitim kurslarından geçirilmeleri sağlanmalıdır.

Yenilenen metinler çocuk okurlarla uygulamalı mekânlarda buluşturulmalı, geri dönütler alınmalı ve gerekirse yeniden yapılandırma yoluna gidilmelidir.

Resim: Emel Kehri